

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**«Організація роботи мобільного навчально-консультаційного пункту з
навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту категорії: «Завідувачі обласних методичних кабінетів, методисти навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності»

методиста обласного методичного кабінету Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області
Прибитько Валентини Михайлівни

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2017

3MCT

I. Вступ

Мобільний консультативний пункт щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях є осередком консультативної, просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності серед мешканців населеного пункту.

Консультативний пункт у своїй діяльності керується Кодексом цивільного захисту України, наказом МНС України від 06.07.2011 № 587 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультативних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах ”, ДСТУ 5058:2008 “Навчання населення діям у НС”, постановою КМУ від 26.06.2013 № 444 „Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях ” та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують просвітницьку діяльність серед населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях.

Для забезпечення діяльності за призначенням мобільний консультативний пункт укомплектовується консультантами, а також оснащується мобільним, легким у збиранні приміщенням (намет), відповідним майном і методичними матеріалами.

Основна частина

Організація роботи мобільного навчального консультативного пункту з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях

Головними завданнями мобільного консультативного пункту є:

інформаційно-просвітницька робота з населенням щодо правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, яка проводиться за допомогою бесід, консультацій, з використанням поліграфічних видань, інформаційно-комунікаційних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів;

сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки;

підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

Відповідно до покладених на нього завдань мобільний консультаційний пункт забезпечує:

доведення до населення інформації про небезпеку за місцем проживання та заходи з реагування на надзвичайні ситуації;

створення умов для самостійного вивчення населенням посібників, пам'яток, інших навчально-інформаційних видань, перегляду та прослуховування інформації з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;

участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах надзвичайних ситуацій, несприятливих побутових умовах або нестандартних ситуаціях, проведення бесід, вікторин та інших заходів;

сприяння роботі місцевих органів влади та громадських організацій у проведенні просвітницької роботи щодо дій в умовах загрози та при виникненні надзвичайних ситуацій, а також при ліквідації їх наслідків;

доведення до мешканців конкретних повідомлень щодо участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (інформація про: дії за попереджувальним сигналом «Увага всім!» та при проведенні евакуаційних заходів; щодо місць знаходження захисних споруд, пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);

постійне вивчення та освоєння досвіду щодо форм і методів просвітницько-інформаційної роботи та пропаганди знань;

створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

Керівництво роботою мобільним консультаційним пунктом

Загальне керівництво мобільним консультаційним пунктом здійснює начальник навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області.

Організація роботи мобільного консультаційного пункту покладається на відповідального за роботу мобільного консультаційного пункту, який працює під контролем начальника Центру.

Відповідальний за роботу мобільного консультаційного пункту, відповідає за планування заходів, зміст та своєчасне поновлювання наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа працівників Центру та інших фахівців державних та громадських організацій, стан навчальної матеріально-технічної бази та зобов'язаний:

розробляти та вести відповідні планувальні та облікові документи;
.добирати консультантів на громадських засадах та проводити з ними відповідні інструктивні заняття;

організувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій за порядком та в обсязі, встановленому начальником Центру;

.забезпечувати необхідними поліграфічними виданнями та зразками приладів радіаційного та хімічного захисту та контролю;

і вести у Журнал обліку консультацій, наданих відвідувачам мобільного консультаційного пункту;

складати заявки на поновлення навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури;

. забезпечувати взаємодію з органами управління з питань надзвичайних ситуацій щодо проведення навчання;

. стежити за порядком у мобільному консультаційному пункті.

Діяльність мобільного консультаційного пункту здійснюється згідно з „Планом роботи мобільного консультаційного пункту”, який розробляється з урахуванням необхідності доведення до населення інформації, актуальної на період діяльності мобільного консультаційного пункту.

Просвітницько-інформаційна робота і пропаганда знань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності серед мешканців населеного пункту здійснюється шляхом:

проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій, зокрема:

дій за попереджувальним сигналом „Увага всім!”, при терористичних актах, при проведенні евакуаційних заходів;

укриття у захисних спорудах, застосування засобів індивідуального та колективного захисту;

надання домедичної само- та взаємодопомоги постраждалим;

поведінка в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях;

особливості поведінки в різні пори року, при виникненні епідемій, епізоотій, отруень, на воді;

дотримання правил пожежної безпеки і санітарно-гігієнічних норм;

проведення інформаційних та агітаційних заходів (бесід, лекцій, показів відеофільмів, слайдів тощо);

розповсюдження поліграфічних видань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності - пам'яток, листівок, посібників, буклетів, наліпок, плакатів;

надання інформації про потенційну небезпеку, яка характерна для відповідного регіону, та реагування на неї.

Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, на виховання у громадян почуття високої відповідальності за свою підготовку та підготовку своєї родини до захисту у надзвичайних ситуаціях.

До проведення консультацій залучаються працівники:

■ НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області;

■ У ДСНС України у Чернігівській області;

Аварійно-рятувального загону спеціального призначення У ДСНС України у Чернігівській області;

■ Управління цивільного захисту Чернігівської облдержадміністрації;

Відділу оборонної та мобілізаційної роботи виконавчого комітету Ужгородської міської ради;

Робота консультантів мобільного консультативного пункту організується таким чином, щоб кожний його відвідувач міг отримати вичерпну інформацію (роз'яснення) щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку дій в умовах надзвичайних ситуацій.

Основні документи, які регламентують діяльність мобільного консультативного пункту:

Наказ начальника НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області щодо створення та організації роботи мобільного консультативного пункту;

Положення про мобільний консультативний пункт;

План роботи мобільного консультативного пункту;

Журнал обліку консультацій мобільного консультативного пункту з навчання населення умінню діяти у випадку можливих надзвичайних ситуацій, наданих відвідувачам мобільного консультативного пункту.

Мобільний консультативний пункт є легким у збиранні-розбиранні приміщенням невеликих розмірів, у вигляді намету у якому розміщуються столи, стільці, стелажі, технічні засоби навчання, зокрема, ноутбук та мультимедійний проектор з екраном для показу відеоматеріалів та слайдів, тощо.

До навчального матеріально-технічного забезпечення діяльності мобільного консультативного пункту належать:

нормативно-правове забезпечення заходів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Державної служби України з надзвичайних ситуацій, тощо;

зразки навчального майна: засоби індивідуального захисту, прилади радіаційної та хімічної розвідки, вогнегасники, реанімаційний манекен-тренажер, комплект імітаційного матеріалу та засоби (бинти, марля, косинка, шини та ін.) для практичного відпрацювання способів надання домедичної допомоги тощо;

фільмотека навчальних фільмів на цифрових носіях;

поліграфічні видання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: посібники, рекомендації, пам'ятки, буклети, плакати, підшивки періодичних видань (газет, журналів);

стенди з тематики цивільного захисту та безпеки життєдіяльності;

переносна електростанція;

мачта освітлювальна;
переноска електрична 50м.

Аналіз удосконалення роботи пересувного мобільного консультаційного пункту НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області

Прямий діалог з людьми, можливість охопити різні верстви населення, раціональний розподіл часу - ось ті головні переваги мобільного навчально-консультаційного пункту серед інших видів роботи з населенням щодо вироблення у них алгоритмів поведінки під час різних загроз.

Під час виїзної роботи мобільного навчально-консультаційного пункту фахівці нашого Центру проводять консультаційно-роз'яснювальну роботу з населенням області, акцентують їхню увагу на тому, наскільки є важливим дотримання елементарних правил безпечної поведінки у повсякденному житті та до яких наслідків призводить нехтування ними, розповсюджують буклети, пам'ятки з правилами поведінки у надзвичайних ситуаціях різного характеру, які можуть виникнути на території даної місцевості та інформацією про служби допомоги, коли сталася біда.

Така форма роз'яснювальної роботи серед населення є продуктивною та життєздатною. Інформація з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту стала доступнішою, адже кожен бажаючий може отримати компетентну пораду безпосередньо від фахівців у сфері цивільного захисту, практично відпрацювати надання домедичної допомоги і серцево-легеневої реанімації на манекені та взяти із собою застережні пам'ятки, листівки про те, як діяти в екстремальних умовах та що робити у тій чи іншій надзвичайній ситуації.

Ефективній роботі нашого мобільного навчально-консультаційного пункту сприяють наочні та мультимедійні засоби навчання, методичні матеріали з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, розроблені педагогічними працівниками нашого Центру, та укомплектованість матеріальною базою.

Згідно з наказом начальника навчально-методичного центру від 09 грудня

2014 року № 320 «Про організацію діяльності мобільного навчально-консультаційного пункту з навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» проводилась активна роботи по навчанню мешканців м.Чернігова та області на базі мобільного навчально-консультаційного пункту.

У 2016 році мобільний пункт розгортався та проводив свою роботу мобільний навчально-консультаційний пункт щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях 8 разів. До роботи пункту залучалися працівники Управління ДСНС України у Чернігівській області, викладачі, методисти та майстри виробничого навчання НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області, фахівці Департаменту з цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської ОДА, Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Чернігівської міської ради, Чернігівської обласної організації товариства Червоного хреста та інші. Просвітницькою роботою були охоплені міста Чернігів, Козелець та Остер. При цьому було розповсюджено більше 1200 інформаційно-довідкових матеріалів з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (пам'ятки).

Навчально-методичним центром розроблено та організовано розповсюдження серед населення в місцях розгортання та роботи мобільного навчально-консультаційного пункту 6 видів інформаційних листівок (пам'яток), а саме:

- аварійні служби міста (за місцем проведення занять);
- правила поведження населення в місцях бойових дій;
- дії при виявленні вибухонебезпечних предметів;
- правила поведження при артилерійському обстрілі;
- порядок дії населення у випадку евакуації;
- правила поведження при загрозі терористичного акту та захопленні заручників.

Крім того з населенням міста Чернігова та області проводились заняття з основних вимог пожежної безпеки, порядку надання першої домедичної допомоги, порядку дії за сигналом «УВАГА ВСІМ!», поведженні при роботі з

електричним струмом та при користуванні газом.

Так, в місті Чернігові згідно зі спільним планом Управління ДСНС України у Чернігівській області та навчально-методичним центром в лютому-березні працював мобільний навчально-консультаційний пункт в районах ТРК «Мегацентр», Червоної площі, залізничного вокзалу, супермаркету «Союз» по вулиці Рокосовського, національного технологічного університету та супермаркету «Велика кишеня».

Інформація про роботу консультаційних пунктів щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях висвітлювалась на веб-сайтах Управління ДСНС області, навчально-методичного центру, «Події і коментарі», «Час чернігівський», «ЗУНР Інфо», Козелецької РДА.

4. Проблемні питання, які виникають в ході організації роботи пересувного мобільного консультаційного пункту НМЦ ЦЗ та БЖД Чернігівської області

З досвіду роботи нашого мобільного навчально-консультаційного пункту Центру випливає, що потребують подальшого вирішення питання щодо тиражування поліграфічних видань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності - пам'яток, буклетів, листівок, посібників, плакатів. Тому що, в більшості випадків, тих методичних матеріалів, що друкуються нашими зусиллями, вистачає на годину роботи мобільного навчально-консультаційного пункту, а фінансові можливості Центру не дозволяють замовляти поліграфічну продукцію у типографіях в достатній кількості.

А також, на нашу думку, одним із напрямків удосконалення та підвищення продуктивності роботи мобільного навчально-консультаційного пункту - це розгортання його не лише на відкритій місцевості в містах та районах області, а й на територіях великих підприємств, установ, організацій, що значно підвищить якість демонстрацій відеороликів та фільмів за допомогою мультимедійного проектора та сприятиме ширшому охопленню всіх категорій населення та озброєннями їх знаннями у сфері цивільного захисту.

Висновки

Підводячи підсумки, можна сказати, що робота з населенням через мобільний навчально-консультаційний пункт - це не просто дієвий спосіб «достукатися» до пересічних мешканців і «розбудити» в них інстинкт самозбереження, а й можливість працівників Центру виконати свою основну функцію за призначенням: навчити захищати найголовнішу цінність - людське життя.